

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

NASCUT EL 1931, JOHN LE CARRÉ ÉS UN DELS ESCRIPTORS DE MÉS ÈXIT DE L'ÚLTIM MIG SEGLE. ENTRE LA SEVA PRODUCCIÓ NOVEL·LÍSTICA HI HA 'EL TALP', 'EL SASTRE DE PANAMÀ', 'EL JARDINER CONSTANT' I 'LA CASA RÚSSIA'

Memòries del novel·lista que va venir de l'espionatge

PERE ANTONI PONS

Volar en cercles. Històries de la meva vida és el títol de les esperades memòries de John le Carré, un dels escriptors de

més èxit de l'últim mig segle, conegut sobretot per les seves novel·les ambientades en l'embrollat món de l'espionatge durant els anys perversos de la Guerra Freda –com ara *L'espia que tornava del fred*, *El talp*, *La gent de Smiley...*– i per les sovint excel·lents adaptacions cinematogràfiques i televisives que s'han fet de moltes elles.

Què en solen esperar, els lectors, de les memòries d'un escriptor que, en principi, ha tingut una vida d'allò més moguda, com és el cas de Le Carré, que va ser espia abans que escriptor i que, gràcies a la seva fama i també a la seva curiositat, ha circulat per tot arreu i ha tractat persones de tota espècie i pelatge? Jo diria que n'esperen, sobretot, tres coses. La

possibilitat de com a mínim entrellucar la cara de l'home que s'amaga darrere la màscara de l'escriptor, l'oportunitat de descobrir els fets autèntics i les persones reals que ha utilitzat com a materials en brut per a les seves ficcions i, *last but not least*, un anecdotari divers i curiós, entre pintoresc i dramàtic. A *Volar en cercles*, la segona i la tercera cosa hi són en abundància.

Camuflar la persona

L'home Le Carré, en canvi, només es mostra tangencialment i amb reserves. No deixa entreveure gaire res sobre la seva ideologia, tot i que tracta temes d'actualitat com l'espionatge de la NSA i Guantánamo. Tampoc parla obertament de la seva vida afectiva ni declara res de substancial sobre la seva formació intel·lectual i literària. De l'època més misteriosa i, en teoria, més sucosa de la seva biografia, en conta el malestar que les seves primeres novel·les causaren als seus col·legues –per la imatge d'incompetència i manca de pietat que en donava– i en fa el següent comentari: “Sobre la meva feina per a la Intel·ligència Britànica, exercida sobretot a Alemanya, no vull afegir res al que ja han informat altres persones en altres llocs, de manera poc rigorosa”. Només hi ha un aspecte personal que tracta a fons: el seu pare, un estafador carismàtic, manipulador i perillós, que el va marcar d'una manera perenne i tèrbola. Més enllà d'això, però, totes les qüestions íntimes i personals estan cobertes per un vel de secretisme, sovint irònic i en ocasions presumit. El més curiós, tanmateix, és que, tot i que s'amaga constantment rere la roca, el lector sent que Le Carré està sent

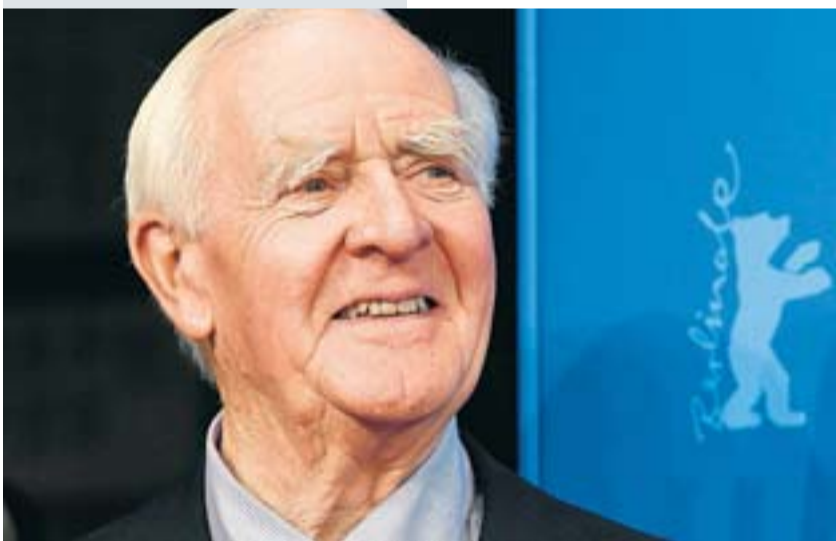
VOLAREN CERCLES
JOHN LE CARRÉ
EDICIONS 62
COL·LECCIÓ EL BALANCI
TRADUCCIÓ DE MARC RUBIÓ
416 PÀG. / 21,90€

sincer i que realment està explicant qui és i com ha estat la seva vida. Paradoxal? En absolut. D'això se'n diu ser un bon novel·lista.

Cal tenir en compte el subtítol del llibre, *Històries de la meva vida*, perquè avisa d'entrada que Le Carré –nom de ploma, com és sabut, de David Cornwell– ha optat per construir les memòries no seguint l'ordre cronològic sinó enfilant una sèrie d'escenes o de relats que funcionen autònomament (alguns van aparèixer prèviament en premsa, i ara han estat recuperats). Aquesta opció formal episòdica dona vistositat i una agilitat trepidant al conjunt, però de tant en tant també fa la sensació que l'autor té tantes coses per explicar que algunes les despatxa amb una excessiva pressa. Sigui com sigui, voler que un llibre de 400 pàgines i escaig en tingui unes quantes més no deixa de ser un molt bon senyal...

Com no podia ser d'una altra manera, la fauna humana que omple les pàgines de *Volar en cercles* és per no parar de xalar. Le Carré conta anècdotes fantàstiques –i molt reveladores– sobre polítics (Thatcher, Cossiga, Arafat...), escriptors (Joseph Brodsky, Graham Greene, Stephen Spender...), magnats de la comunicació (Rupert Murdoch), icones de la pau (Sakhàrov), heroïnes humanitàries anònimes (Yvette Pierpaoli) i, en especial, gent del cinema. Els episodis que dedica a Richard Burton, Martin Ritt, Alec Guinness, Francis Ford Coppola, Sydney Pollack, Stanley Kubrick, Fritz Lang i companyia converteixen aquestes memòries en un festí per als cinèfils. És un festí, a més, que està escrit amb la vivor, la precisió, la gràcia i el colorisme propis d'un narrador collonut. ♦♦

"TOT I QUE S'AMAGA CONSTANTMENT RERE LA ROCA, EL LECTOR SENT QUE LE CARRÉ ESTÀ SENT SINCER I QUE REALMENT ESTÀ EXPLICANT QUI ÉS I COM HA ESTAT LA SEVA VIDA"

JENS KALAENE / EFE

La meva cançó primera

VÍCTOR OBIOLS

El lloable projecte que Jordi Pàmias ha confiat a Pagès Editors –publicar la seva obra poètica completa– arriba

amb aquest sisè volum a una recopilació, subdividida en tres seccions, que inclou poemes esparsos de tres etapes ben diferenciades per l'autor, que, a més a més, té la cortesia d'explicar-ne les vicissituds en una introducció. Es tracta d'un llibre que té l'interès, per al lector de l'obra pamiasiana, de proporcionar testimoni escrit des de l'adolescència de l'autor fins a la cinquantena. Les tres seccions corresponen, doncs, a “Adolescència i joventut (1954-1962)”, que va dels setze als vint-i-

quatre anys, “Primera maduresa (1963-1978)”, dels vint-i-cinc als quaranta, i la tercera secció, “La veu consolidada (1981-1988)”, que comprèn dels quaranta-tres anys fins als cinquanta.

La gràcia d'aquesta mena de recull és la possibilitat de veure néixer i créixer un estil, amb totes les vacil·lacions i giragonses que calgui, i amb tots els encerts, que no són pas pocs. Justament, el que sobta d'entrada és la fina oïda que mostra Pàmias des de la primera adolescència –qualitat, tot s'ha de dir, que es té o no es té– i també el criteri afinat a l'hora de triar

els mots i de construir el poema. És natural que en les provatures de les primeres seccions hi hagi resultats desiguals, però aquestes tres qualitats esmentades ja són presents des d'un principi, i l'experiència i l'ofici no fan sinó incrementar progressivament l'excel·lència, que arriba de manera ineluctable. El valor musical, el gust i el coneixement de la llengua, i el sentit “arquitectònic”

en la construcció de l'artefacte verbal que és el poema. Hi trobem, com en un calidoscopi, tots aquells temes que seran recurrents al llarg de tota l'obra coneguda de Pàmias: la des-

RONDA DELS DIES
JORDI PÀMIAS
PAGÈS EDITORS
240 PÀG. / 17€

cripció del paisatge i la natura que l'envolta, la manifestació amorosa, el sentiment religiós, el realisme social, a cops tenyit de sàtira, la volada filosòfica, l'autobiografia o el motiu històric. Però el que realment és significatiu d'aquesta novetat editorial és l'admirable “voluntat d'art” del poeta Pàmias, que d'una manera artesanal i honesta ha anat bastint un corpus literari que fins i tot en l'obra esparsa queda reflectida (l'esmentada voluntat) en tots els seus caires i bondats. Les troballes que en podríem subratllar són tantes que no caben en aquest migra espai, versos lapidaris, com “Temps d'alta llum, que n'has estat de breu!”, o “La grisa llar del misantrop m'ensenya / que cal comprendre i estimar, tot junt”. La cançó que no s'acaba. ♦♦